

Sygn. akt VU 1267/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

sprawy z wniosku B. K.

z udziałem zainteresowanego J. K.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w Ł.P.Terenowa w T.

o podjęcie wypłaty emerytury rolniczej

na skutek odwołania B. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w Ł.P.Terenowa w T.

z dnia 30 października 2012 r. sygn. (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że podejmuje B. K. wypłatę części uzupełniającej renty rolniczej w pełnej wysokości od dnia 1 kwietnia 2012 roku,**
- 2. zasądza od Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w Ł.P.Terenowa w T. na rzecz wnioskodawczyni B. K. kwotę 60,00 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt VU 1267/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 października 2012 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił B. K. prawa do wypłaty 100% części uzupełniającej świadczenia rentowego.

Od powyższej decyzji B. K. złożyła w dniu 30 listopada 2012r. odwołanie., domagając się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do wypłaty części uzupełniającej renty. W uzasadnieniu podniosła, że posiadane przez nią i jej męża gospodarstwo rolne nie jest uprawiane od 2005r.

Prezes KRUS w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2013r. Sąd Okręgowy wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego J. K..

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. K., urodzona w dniu (...), złożyła w dniu 13 maja 2009 roku wniosek o przyznanie renty rolniczej z ubezpieczenia społecznego rolników.

(dowód: wniosek o rentę – k. 1 akt rentowych)

Decyzją z dnia 24 czerwca 2009 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...)w T. przyznał B. K. prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy na stałe poczynając od dnia 13 maja 2009 roku. Jednocześnie decyzja tą zawieszono wnioskodawczyni w 100% część uzupełniającą świadczenia rentowego z powodu prowadzenia działalności rolniczej.

(dowód: decyzja Prezesa KRUS k. 23 akt rentowych)

W piśmie z dnia 27 kwietnia 2012r. B. K. wniosła o wypłatę części uzupełniającej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, podnosząc że nie prowadzi działalności rolniczej.

(dowód: wniosek – k. 26 akt rentowych)

W odpowiedzi KRUS poinformował wnioskodawczynię pismem z dnia 22 maja 2012r., że część uzupełniająca świadczenia wypłacana jest świadczeniobiorcom, którzy zaprzestali prowadzenia działalności rolniczej zgodnie z art. 28 ust 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

(dowód: pismo – k. 27 akt rentowych)

Pismem z dnia 3 września 2012r. B. K. zwróciła się ponownie do KRUS-u o wypłatę części uzupełniającej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, podnosząc że nie prowadzi działalności rolniczej.

(dowód: pismo – k. 31 akt rentowych)

B. K. wraz z mężem J. K. są na prawach wspólności ustawowej właścicielami gospodarstwa rolnego położonego w S., oznaczonego w ewidencji gruntów numerami działek (...) o łącznej powierzchni 1,8480 ha.

(dowód: akt notarialny rep (...) – k.34-35 akt, wypis z rejestru gruntów – k. 33 akt)

J. K. jest ponadto właścicielem gospodarstwa rolnego położonego w S., oznaczonego w ewidencji gruntów numerami działek (...) o łącznej powierzchni 4,90 ha, które stanowi jego majątek odrębny.

(dowód: akt notarialny rep (...) – k. 46-47 akt, wypis z rejestru gruntów – k. 31 akt)

B. K. ani jej mąż J. K. nie pobierają żadnych dopłat pieniężnych z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego.

(dowód: zaświadczenie z (...) z dnia 16 października 2012r.-k. 43 akt rentowych)

Gospodarstwo rolne należące do małżonków K. oraz do J. K. od 2005r. leży ugięte, nie jest uprawiane. B. K. oraz jej mąż J. K., który jest także rencistą (w 1997r. przeszedł amputację nogi), z uwagi na stan zdrowia nie są w stanie go samodzielnie uprawiać. W gospodarstwie nie ma żadnego inwentarza żywego ani maszyn rolniczych. B. K. ma jedynie przydomowy ogródek warzywny. Małżonkowie K. nie mają żadnych dochodów z gospodarstwa. Sąsiad małżonków K. kosi jedynie trawę na łące (która zajmuje powierzchnię ok. 2 ha) wchodzącej w skład gospodarstwa małżonków K.. Z tego tytułu małżonkowie K. nie otrzymują żadnych dochodów. Gospodarstwo rolne nie jest wdzierżawione.

(dowód: zeznania B. K. – protokół rozprawy z dnia 9 kwietnia 2013r. od minuty 21.20 do minuty 27.43, zeznania J. K. – k. 26-27 akt, zeznania świadka U. G. – protokół rozprawy z dnia 9 kwietnia 2013r. od minuty 6.12 do minuty 12.53, zeznania świadka K. K. (2) - protokół rozprawy z dnia 9 kwietnia 2013r. od minuty 12.54 do minuty 17.56, zeznania świadka A. M. - protokół rozprawy z dnia 9 kwietnia 2013r. od minuty 17.57 do minuty 21.17)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 28 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniach społecznych rolników z dnia 20 grudnia 1990 r. (Dz.U. z 1991r., Nr 7, poz. 24, tekst jednolity z dnia 10 marca 2008 r. (Dz.U. Nr 50, poz. 291) wypłata części uzupełniającej świadczenia rentowego ulega zawieszeniu w całości jeżeli rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, z zastrzeżeniem ust. 5-7, 9 i 10.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 uznaje się natomiast, iż emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając wyjątków określonych w punktach 1-4. Wyliczenie zawarte w punktach 1-7 ust 4 art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników służy wyłącznie ułatwieniom dowodowym. Rolnicy będący właścicielami gospodarstw wymienionych w art. 28 ust. 4 pkt 1-7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie muszą wykazywać, że nie prowadzą w nich działalności rolniczej, gdyż ten fakt uznaje sam ustawodawca. Prowadzi to do wniosku, że własność lub posiadanie gospodarstwa rolnego, które obecnie pozostają poza sferą stosunku ubezpieczenia społecznego rolników i są prawnie obojętne przy objęciu ubezpieczeniem, nie mogą mieć także wpływu na wysokość pobieranych świadczeń. Uzyskanie możliwości pobierania pełnego świadczenia może zależeć tylko (i zależy) od zaprzestania działalności rolniczej, zatem właściciele gruntów innych niż wymienione w art. 28 pkt 1-7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników mogą dowodzić, że nie są już rolnikami, gdyż nie prowadzą na nich działalności rolniczej (tak. por. Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2012-01-18, II UK 82/11)

Zgodnie bowiem z art. 6 pkt 1 ustawy o u.s.r. rolnikiem nie jest właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego, ale pełnoletnia osoba fizyczna, zamieszkująca i prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osoba, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego do zalesienia. Pod pojęciem działalności rolniczej należy natomiast rozumieć działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarzkiej i rybnej (art. 6 pkt 3 ustawy).

Oznacza to, że jeżeli ubezpieczony nie prowadzi działalności rolniczej we wskazanym powyżej rozumieniu, to przysługująca mu część uzupełniająca świadczenia nie powinna podlegać zawieszeniu.

Stanowisko takie zostało potwierdzone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 6 maja 2004 roku w sprawie II UZP 5/04, OSNP 2004/22/389, w której stwierdzono, iż wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie ulega zawieszeniu na podstawie art. 28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4 tej ustawy. Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 8 grudnia 2004 roku w sprawie III AUa 598/04, Apel.-W-wa 2005/4/16, w którym uznał, że zawieszenie wypłaty emerytury rolniczej nie dotyczy osoby jedynie posiadającej gospodarstwo rolne, ale tylko takiej osoby, która gospodarstwo rolne prowadzi i gospodarstwo to przynosi jej dochód. Przy tym wskazać należy, iż za prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym należy traktować zespół czynności, bez których dane gospodarstwo nie mogłoby prawidłowo funkcjonować (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 1988 roku, III UZP 8/88, OSNC 1988/12/166).

Należało zatem zbadać, czy B. K. oraz jej mąż J. K. prowadzili działalność rolniczą na będących ich własnością gruntach rolnych. KRUS w tym zakresie przeprowadził postępowanie dowodowe, w wyniku którego ustalili, że małżonkowie K. nie użytkują posiadanych gruntów rolnych, ani nie pobierają z niego żadnych dopłat bezpośrednich.

Pomimo ustalenia tej okoliczności organ rentowy odmówił podjęcia wypłaty zawieszony części uzupełniającej świadczenia rentowego wnioskodawczyni wychodząc z błędnego założenia, że sam fakt bycia przez B. K.

współwłaścicielem gruntów rolnych w okresie pobierania świadczenia rentowego jest równoznaczny z prowadzeniem działalności rolniczej. Wbrew twierdzeniom KRUS okoliczność, czy wnioskodawczyni i jej mąż użytkowali rolniczo sporne grunty ma w świetle treści art. 28 u.s.r., kluczowe znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego w postaci podzielonych przez Sąd zeznań wnioskodawczyni, jej męża J. K. oraz świadków: U. G., K. K. (2) i A. M. wynika, że już od 2005r. małżonkowie K. nie prowadzą działalności rolniczej na będących ich własnością gruntach. Wynika to stąd, iż nie pozwala im na to ich stan zdrowia. Wnioskodawczyni od 2009r. jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym na stałe. Również jej mąż, który w 1997r. przeszedł amputację nogi, a następnie operację biodra, od kilkunastu lat nieprzerwanie przebywa na rencie z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej. Małżonkowie K. nie są w stanie samodzielnie zająć się prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Z tego powodu ziemia orna (przeszło 4 ha ziemi) leży ugiorem. Jedynie łąki, które zajmują 2ha są koszone – za zgodą J. K. – przez jego sąsiada. J. K. nie wydzierżawił jednak tej ziemi (łąki) sąsiadowi. Pozwala mu tylko kosić trawę, nie czerpie z tego żadnych dochodów. W gospodarstwie nie ma maszyn rolniczych ani inwentarza żywego. Małżonkowie K. nie pobierają dopłat bezpośrednich do gospodarstwa, nie czerpią z gospodarstwa żadnych dochodów. Jedynym źródłem dochodów małżonków K. są renty. Wprawdzie z małżonkami K. mieszka ich córka K. K. (2) z mężem i dziećmi, ale z uwagi na konflikt z ojcem, nie uprawiają oni gospodarstwa rodziców.

Z tych ustaleń wynika, że małżonkowie K. zaprzestali prowadzenia działalności rolniczej w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniach społecznych rolników. Nie prowadzą bowiem w należącym do nich gospodarstwie rolnym jakiegokolwiek działalności w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej. Za prowadzenie działalności rolniczej nie można bowiem uznać uprawy przydomowego ogródka warzywnego celem zaspokojenia własnych potrzeb, ani bezpłatnego użytkowania łąki (koszenie trawy) przez sąsiada małżonków.

Skoro zatem wnioskodawczyni oraz jej mąż już od kilku lat nie prowadzą działalności rolniczej, to brak było podstaw do zawieszenia jej wypłaty części uzupełniającej świadczenia rentowego na podstawie art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

W myśl art. 52 ustęp 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniach społecznych rolników do przyznawania świadczeń z ubezpieczenia i do ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy regulujące przyznawanie i wypłatę odpowiednich świadczeń przysługujących pracownikom i członkom ich rodzin, a zatem ustawę o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Z kolei zgodnie z art. 129 ustęp 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Mając zatem na względzie, że wnioskodawczyni wystąpiła o podjęcie wypłaty części uzupełniającej renty po raz pierwszy w piśmie z dnia 27 kwietnia 2012r., które nie zaowocowało wydaniem decyzji przez KRUS w tym zakresie, Sąd Okręgowy podjął B. K. wypłatę części uzupełniającej renty od pierwszego dnia miesiąca, w którym wnioskodawczyni zgłosiła taki wniosek, czyli od dnia 1 kwietnia 2012r. na podstawie art. 52 ustęp 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniach społecznych rolników w zw. z art. 129 ustęp 1 ustawy emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.